

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.063/2018/9.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Szabó Klára előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Székely Gábor Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Székely Gábor ügyvé)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Győri
Ítéltábla Pf.I.20.173/2017/7. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Veszprémi
Törvényszék 4.P.20.309/2017/3/I. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) Ft felülvizsgálati költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes mint lízingbevevő és az alperes mint lízingbeadó 2010. július 2. napján deviza alapú, változó futamidejű, fix összegű törlesztőrészletekkel pénzügyi lízingszerződést kötöttek. Ennek tárgyát egy Peugeot 207 típusú személygépjármű képezte, amelynek megrendelési bruttó beszerzési ára 3.023.648 Ft volt. A pénzügyi lízingszerződés egyedi része tartalmazta: „Szerződő felek kijelentik, hogy jelen szerződés egyedi és általános feltételeinek valamennyi pontját megértették, tudomásul vették és azokat magukra nézve kötelezőnek ismerik el, továbbá a szerződést mint akaratukkal mindenben megegyezőt írták alá”. A szerződés egyedi részének utolsó bekezdése rögzíti: „Jelen lízingszerződés egyedi része kizárólag az MCSL-1002 számú Általános Lízingfeltételekkel együtt érvényes, amelyeknek a futamidő alatt - a szerződésben meghatározottakon túl - felszámítható díjakat és költségeket tartalmazó hirdetménnyel együtt történő átvételét a Lízingbevevő ezen szerződés aláírásával

is igazolja".

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében a lízingszerződés egyedi részének utolsó bekezdésében rögzített szövegrésze tekintetében kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását, hogy az adott szerződési kikötés tisztességtelen, ezért semmis. E körben utalt a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés j) pontjára is, mivel álláspontja szerint az adott feltétel a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg. A felperes arra hivatkozott, hogy a támadott szerződési kikötés annak ellenére deklarálja az általános lízingfeltételek felperes általi átvételét, hogy ez valójában nem történt meg. Az ún. üzletszabályzat az ügyletkötés helyén nem is állt rendelkezésre, és arról sem kapott tájékoztatást, hogy annak tartalmát hol, honnan ismerheti meg. Hivatkozott keresetében az EBH 2011.2413. számú elvi határozatra, az Európai Unió Bírósága La Consumer Finance SA ügyben C-449/13. számon hozott ítéletére (a továbbiakban: C-449/13. számú ítélet) továbbá más eseti döntésekre is. Azt hangsúlyozta, hogy a támadott kikötés érvénytelenségének jogkövetkezménye, hogy e szerződéses kikötés nem jelent kötelezettséget a felperesre nézve. Ezzel egyidejűleg állította, hogy a feltétel nem vált a szerződés részévé, mivel az Általános Lízingfeltételeket nem ismerte meg, azt nem vette át. Erre figyelemmel - álláspontja szerint - az rPtk. 205/B. § alapján jogszabály által megállapított tisztességtelenségről van szó.
- [3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a hivatkozott szerződési feltétel a szerződés részévé vált figyelemmel arra, hogy a felperes a szerződés szövege szerint azt megismerte és kifejezetten elfogadta. Ha a felperes e tényt vitatja, úgy azt neki kell bizonyítania. Az Általános Lízingfeltételek és az egyedi lízingszerződés megfogalmazása és közlése, valamint az egyedi lízingszerződés felperes általi aláírása megfelel az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. Állította, hogy a támadott rendelkezés a bizonyítási terhet nem fordítja meg, nem jogokat és kötelezettségeket határoz meg, hanem annak a felperes általi elismerését rögzíti, hogy az Általános Lízingfeltételeket átvette és megismerte. Az Európai Unió Bírósága C-449/13. számú ügyben hozott ítélete pedig más tartalmú szabványzáradékkal kapcsolatos.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozott ítéletével a keresetet elutasította.

- [5] Jogi indokolása szerint az nem volt vitatott a perben, hogy a felek fogyasztói szerződést kötöttek és az alperes az rPtk. 205/A. § (1) bekezdése szerinti általános szerződési feltételeket használt. A csatolt lízingszerződésből kitűnően a felperes kijelentette, a szerződés egyedi és általános feltételeinek valamennyi pontját megértette, az Általános Lízingfeltételek átvételét aláírásával igazolta. E teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben ellentétes állítását a felperes nem bizonyította. Amennyiben a felperes saját elismerő nyilatkozatával ellentétben az Általános Lízingfeltételeket nem kapta meg, úgy az rPtk. 4. § (4) bekezdése alapján saját felróható magatartására nem hivatkozhat, ugyanis a szerződés aláírását megelőzően követelhetette volna a nyilatkozatban szereplő okiratok átadását, ennek eredménytelensége esetén pedig az aláírást megtagadhatta volna. Mindezek folytán az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az Általános Lízingfeltételek a lízingszerződés részévé váltak. A támadott szerződéses kikötés nem állapít meg olyan felperesi kötelezettséget, amelyet az alperes a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul állapított volna meg. A kérdéses rendelkezés a felperes egyoldalú nyilatkozata arról, hogy az Általános Lízingfeltételeket átvette, abból sem jogok, sem kötelezettségek nem származnak, így tisztességtelennek sem minősülhetnek. A keresetet a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjára figyelemmel sem találta alaposnak: a perbeli szerződéses kikötés ugyanis nem tartalmaz olyan szerződési feltételt, amely a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatná meg. Utalt arra is, hogy a felperes alaptalanul hivatkozott az Európai Unió Bíróságának C-449/13. számú határozatára, mert a kereset tárgyát képező szerződéses kikötés nem azonosítható az ún. szabványzáradékkal.
- [6] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [7] Jogi indokolásában hangsúlyozta, hogy a kereset tárgyát képező rendelkezés általános szerződési feltételnek minősül, amelynek egyedi megtárgyaltságát az alperes sem állította. Nem vitatható, hogy a perbeli rendelkezés a szerződés részévé vált, hiszen az a felperes által is aláírt egyedi szerződés részét képezi, ez pedig biztosítja az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésében foglalt feltételeket. Erre tekintettel nem kellett a perben állást foglalni abban a kérdésben, hogy a szerződéses rendelkezésnek megfelelően az Általános Lízingfeltételeket a lízingbevevő felperes valóban átvette-e. Ennek bizonyítására akkor lett volna szükség, ha a felperes annak megállapítását kérte volna, hogy az Általános Lízingfeltételek az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában nem váltak a felek közti szerződés részévé, vagy hogy az Általános Lízingfeltételek mint általános szerződési feltételek tisztességtelenek.
- A kifejtettekre tekintettel nincs olyan bizonyítandó tény, melynek körében az elsőfokú bíróság elmulasztotta volna a Polgári

perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 3. § (3) bekezdés megfelelő alkalmazását, s amely ennek következtében nem került bizonyításra. Az pedig nem tisztességtelenséget megalapozó körülmény, hogy a szerződéses kikötés megfelel-e a valóságnak. Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a szerződéses rendelkezés nem tisztességtelen, e körben az elsőfokú ítéletben kifejtett indokokat osztotta. Kiemelte, hogy az EU Bírósága C-449/13. számú határozatának nem a perbelivel azonos szerződéses kikötés volt a tárgya. Az ítélet azt a szabványzáradékot minősíti a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48. EK irányelvbe ütközőnek, amely a hitelező tájékoztatási kötelezettségének maradéktalan teljesülésének elismerésére irányul. Az EBH 2011.2413. számú döntésben kifejtett jogi álláspont sem támasztja alá a keresetet, hiszen a döntés éppen akként foglal állást, hogy a per tárgyát képező rendelkezéssel hozzávetőleg azonos szerződéses kikötés nem tisztességtelen, az ott rögzített szerződési nyilatkozattal a bizonyítási teher nem fordul meg.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogsértő határozat helyett a keresetének helytadó döntés meghozatalát kérte. Másodlagosan a jogerős ítélet „teljes egészében történő hatályon kívül helyezését”, harmadlagosan az rPp. 275. § (4) bekezdésére utalva „új határozat meghozatalát” indítványozta.
- [9] Hivatkozott egyrészt arra, hogy a perbeli lízingszerződés teljes tartalma általános szerződési feltételnek minősül, amit részben sem tárgyalta meg; másrészt arra, hogy az alperes által általános szerződési feltételként megnevezett üzletszabályzatot nem vette át, nem ismerte meg, ezért az a rPtk. 205/B. § értelmében nem is vált a lízingszerződés részévé. Ez utóbbi esetben pedig jogszabály által megállapított tisztességtelenségről van szó. Utalt az Európai Unió Bírósága által a C-449/13. számú ügyben hozott ítéletre, amely az adott jogvitában vizsgált, a hitelező tájékoztatási kötelezettségével összefüggő szabványzáradék vonatkozásában megállapította: az azzal a hatással járhat, hogy a fogyasztó hátrányára megfordítja a bizonyítási terhet. Az uniós jogi aktusok elsőbbségére hivatkozva kérte az Európai Unió Bírósága ezen értelmezését irányadónak tekinteni a jelen perben is. Kifogásolta, hogy az eljáró bíróságok nem tettek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek, mert nem hívták fel az alperest arra, hogy bizonyítsa, a blankettaszerződést a felek egyedileg megtárgyalták. Új bizonyítékként a felülvizsgálati kérelméhez csatolta a „támadott kölcsönszerződéssel azonos számú (2010.07.02. keltezéssel ellátott) lízingszerződését” annak alátámasztására, hogy a támadott egyedi szerződésen tévedésből került megjelölésre a korábbi Általános Lízingfeltételek száma; az akkor hatályos Általános

Lízingfeltételeknek ugyanis más száma volt. Ebből pedig álláspontja szerint az következik, hogy az egyedi lízingszerződés napján hatályos Általános Lízingfeltételeket nem vehette át. Összegző megállapításában rPtk., 209. § (1) és (2) bekezdésének, a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjának és rPp. 3. § (3) bekezdésének megsértésére hivatkozva kérte a jogerős ítélet felülvizsgálatát.

- [10] Az alperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte utalva a felperesi kérelmek ellentmondásosságára. Általánosságban véve érdemben is vitatta a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján vizsgálta, és azt az ott felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [12] A felperes felülvizsgálati kérelmében egyrészt azt állította, hogy az Általános Lízingfeltételek nem váltak a lízingszerződés részévé, másrészt azt is, hogy azokat egyedileg nem tárgyalták meg. Ezen állításai jogkövetkezményeként hivatkozott az egyedi szerződés utolsó bekezdésébe foglalt szerződésrész mint általános szerződési feltétel tisztességtelenségére, ezáltal semmisségére. A felperesi állítások szerinti jogi helyzet azonban egyidejűleg nem állhat fenn.
- [13] Valamely szerződési feltétel egyedi megtárgyaltságának vizsgálata annak megállapításához szükséges, hogy az adott feltétel általános szerződési feltételnek minősül-e (rPtk. 205/A. § (1) bekezdés). Jelen perben az alperes maga sem vitatta, hogy a támadott szerződési rendelkezés és az Általános Lízingfeltételek is általános szerződési feltételnek minősülnek, ezért e körben bizonyításra nem volt szükség (rPp. 163. § (1), (2) bekezdés). Az eljáró bíróságok ezért nem sértették meg az rPp. 3. § (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségüket bizonyítandó tény hiányában. Annak a körülménynek, hogy a perbeli szerződéses rendelkezés egyedileg megtárgyalt-e vagy sem, abból a szempontból volt jelentősége, hogy a kikötés tisztességtelensége egyáltalán vizsgálható-e: egyedileg megtárgyalt szerződéses kikötésnél ugyanis az rPtk. 209. § (1) bekezdésének alkalmazása nem lehetséges. Az szintén nem lehetett vitás, hogy a felperes által is aláírt egyedi szerződés utolsó bekezdése a lízingszerződés része, enélkül egyébként annak tisztességtelensége nem is lenne vizsgálható.
- [14] A felperes a lízingszerződés egyedi részének utolsó bekezdését lényegében azért támadta, mert az – előadása szerint – tartalmilag valótlan, emiatt kérte a tisztességtelenné, ezáltal semmissé nyilvánítását. Az ezzel elérni kívánt cél pedig az volt, hogy az Általános Lízingfeltételek az rPtk. 205/B. § (2) bekezdésére tekintettel ne váljanak a lízingszerződés részévé.
- [15] A felülvizsgálati kérelemben is felhívott rPtk. 209. § (1) bekezdéséből következik, hogy a felperesnek a perben azt kellett

bizonyítania, hogy az egyedi szerződés utolsó bekezdésében foglalt szerződési tartalom a felek szerződésből eredő jogait, kötelezettségeit érinti, azok egyensúlyát egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára megbontja sértve ezzel a jóhiszeműség és tisztesség követelményeit. A jogerős ítélet az rPtk. 209. § (1) bekezdésének helytálló értelmezésével állapította meg, hogy közvetlenül a támadott szerződéses kikötésből sem jogok, sem kötelezettségek nem származnak, az csupán az adós egyoldalú nyilatkozatát rögzíti az Általános Lízingfeltételek és a hirdetemény átvételéről. Ebből pedig egyértelműen következik, hogy a kikötés a felek jogait és kötelezettségeit sem állapíthatta meg egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével, vagyis annak tisztességtelensége nem állapítható meg. Ugyanezen okból a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontjának alkalmazása sem merülhet fel. Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság, az a körülmény, hogy a szerződéses kikötés megfelel-e a valóságnak, nem a tisztességtelenséget megalapozó körülmény.

- [16] A jogerős ítélet az Európai Unió Bíróságának a bizonyítási teherrel kapcsolatban felhívott C-449/13. számú ítéletét is helyesen értékelte akként, hogy annak nem a perbelivel azonos szerződéses kikötés volt a tárgya. Az Európai Unió Bíróságának a szabványzáradékra vonatkozó, hivatkozott rendelkezése a hitelezőnek a hitelfeltételeket érintő, a szerződéskötést megelőző tájékoztatási, felvilágosítás adási kötelezettsége teljesítését szolgálja. Jelen esetben azonban nem ez a jogvita tárgya. Az EBH 2011.2413. számú elvi határozat a kikötés egyedileg megtárgyalt voltának jelentőségét taglalja, amelynek a jelen tényállás mellett jogi relevanciája nincs. Így az eljáró bíróságok helyesen foglaltak állást, amikor az ebben kifejtett álláspontot nem találták alkalmasnak a keresetnek megfelelő határozat meghozatalára.
- [17] A felülvizsgálati kérelemhez csatolt okiratot a Kúria az rPp. 275. § (1) bekezdés értelmében bizonyítékként nem vette, vehette figyelembe, de ennek a döntés jogi indokolására tekintettel jelentősége egyébként sem volt.
- [18] A Kúria a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértő jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [19] A felperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel köteles az alperes jogi képviselési díjából álló eljárási költség megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján. Ennek összegét a Kúria a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdése szerint határozta meg.
- [20] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

[21] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2018.október 9.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Szabó Klára sk.
előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró